

Wandelroute Groote Zand Hooghalen.

Algemeen:

Startpunt: tegenover de parkeerplaats aan de weg van Hooghalen naar Amen.

Lengte van de wandeling: circa 5 km (gemarkeerd met paaltjes).

Benodigde tijd: 1 1/2 à 2 uur.

Begaanbaarheid paden: een deel van de route over het veld is in natte tijd moeilijk begaanbaar, laarzen dus dringend gewenst.

Honden: zijn niet toegestaan (runderen en schapen op het terrein).

Parkeren: op de grote parkeerplaats bij de Radiosterrenwacht en het Herinneringscentrum.

De route:

• **Steek vanaf de parkeerplaats de weg over en neem het brede zandpad. Hier ziet u rechts van het pad de startpaal van de wandeling. Het pad blijft u volgen tot het ingerasterde gebied. Daar gaat u rechtsaf langs het raster.**

Het eerste deel van de wandeling voert u door de boswachterij Hooghalen van Staatsbosbeheer. U ziet hier de 'echte' ouderwetse Staatsbossen. Productiebossen aangelegd op grond die na ontginning te slecht bleek om als landbouwgrond aan te maken. Dit deel van het bos is pas na de Tweede Wereldoorlog aangeplant. Alle bomen keurig in het gelid. Eerst komen er enkele productievakken met Grove den, daarna vakken met Lariksen. Het kwalitatief hoogwaardige larijshout is de laatste tijd populair geworden als vervanger van tropisch hardhout.

• **U loopt langs het raster. Neem daarna het eerste pad links via het wildrooster het veld op.**

Onmiddellijk ervaart u de weidsheid van het landschap. Op het veld is geen vlak stukje grond te vinden. Hier een heuveltje, daar een uitgestoven kom waar water blijft staan. Vlak onder het oppervlak liggen keileemlagen die voorkomen dat het water in de grond wegzakt. U loopt hier over een stuk van het veld dat overwoekerd is door het Pijpenstrootje, als u even van het pad afgaat, ziet u dat tussen het gras overal nog wel heide staat. Het beheer is erop gericht door maaien en begrazing het Pijpenstrootje terug te dringen en een echt heideveld terug te krijgen. Een kwestie van de lange adem. Schotse Hooglanders en Drentse heideschapen dragen elk op hun eigen manier bij aan de verschraling. De schapen doen dat door her en der het lekkerste weg te peuzelen, de runderen door consequent stukken af te grazen. Markant op dit deel van het veld zijn de fraai uitgegroeide Tamme kastanjes.

• **Het pad verlaat het open veld. In het bos gaat u op de T-splitsing linksaf.**

Langs dit pad met zijn mooie houtwallepje zal het weinig moeite kosten de verschillen met de productiebossen op te merken. Hier groeien allerlei soorten door elkaar: vooral Eik, Berk, Vliegden en Amerikaanse vogelkers. Er groeien hier bomen van zeer verschillende diameters en leeftijden. Opvallend is hier verder het ontbreken van een struiklaag hoewel er voldoende zonlicht op de grond valt om struiken een kans te geven. De verklaring hiervoor is echter eenvoudig: de schapen en Hooglanders die ook hier vrijelijk hun buik rond mogen eten...

• **Aan het eind van het pad gaat u op de driesprong rechtsaf.**

In de buurt van deze driesprong zijn in 1946 bij ontginningswerkzaamheden de restanten van twee hunebedden gevonden, die indertijd door de beroemde archeoloog professor Van Giffen zijn onderzocht. Alleen de hunebedvloeren en de afdrukken van de draagstenen werden hierbij aangetroffen. Zoals tientallen andere hunebedden zijn ook deze twee in de 17de en 18de eeuw verdwenen toen men de stenen goed kon gebruiken om ze te 'kloppen' tot wegverharding. Het gebied rechts van het pad wordt door de Hooghalers Het Paradijs genoemd. In vroegere tijden was deze veenplas het zwembad en de ijsbaan van het dorp. Toen ten behoeve van de landbouw de grondwaterstand ook hier werd verlaagd, kwam Het Paradijs droog te staan.

- **Het pad leidt met een paar scherpe bochten naar een zandweg die u dwars over het centrale deel van het Grootte Zand brengt. (Het pad over het veld staat in natte jaargetijden onder water. Als u er niet op gekleed bent, kunt u beter het fietspad nemen.)**

Het eerste deel van het veld heet het Hoge Veld. Links van het pad ziet u dan ook een hoge keileemrug die van grote invloed is op de waterhuishouding van dit deel van het Grootte Zand. U loopt hier door een van de mooiste boomheidelandschappen die Drenthe rijk is. Door de afwisseling van natte en droge gedeelten groeien hier vrijwel alle heidesoorten. Let vooral eens op de mooie donkergroene stukjes Kraaihei. Als u dit deel van het Grootte Zand vergelijkt met het eerste stuk van het veld, dan valt op dat hier veel minder Pijpenstrootje staat. Het resultaat van een aantal jaren langer consequent heidebeheer. De landbouwgrond rechts van het veld hoopt 'Het Drentse Landschap' op den duur te verwerven om bij het veld te kunnen trekken.

- **Steek het fietspad over.**

Gaandeweg merkt u dat er steeds minder Pijpenstrootje op het veld staat: hoe natter de grond, hoe minder gras. Het Grootte Zand is voor vogelliefhebbers een heel bijzonder gebied. Toen enkele jaren geleden de vogels in het veld systematisch geïnventariseerd werden, bleken er maar liefst 54 soorten op en rond het veld te leven. Vijf ervan waren zo zeldzaam dat ze op de zogeheten Rode lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten voorkomen: de Groene specht, de Roodborsttapuit, de Tapuit, de Geelgors en niet te vergeten de Nachtzwaluw die hier in de schemering op de rand van bos en veld op insecten jaagt.

- **Aan het eind van het veld gaat u het rooster over en slaat u meteen linksaf. Na zo'n 50 meter weer links en daarna u volgt het lange rechte pad dat ongeveer het raster van het veld volgt.**

Rechts van het pad ziet u tussen de bomen de camping Het Grote Zand. Samen met de eigenaar van de camping probeert 'Het Drentse Landschap' de overgangen tussen de camping en het natuurgebied zo geleidelijk mogelijk te maken. U bent hier in een natuurlijk stuk bos dat spontaan uitgegroeid is. In dit soort bossen hoeft nauwelijks onderhoud gepleegd te worden.

- **Aan het eind van het bospad gaat u rechtsaf. (Ongeveer op deze plek komt u uit als u het fietspad over het veld heeft genomen in plaats van de zandweg.)**

- **Na ongeveer 200 meter slaat u linksaf. U passeert het fietspad. U komt uit op een zandweg. Daar gaat u rechtsaf en vervolgens aan het eind van het pad linksaf.**

Het brede bospad waar u nu loopt, vormt de grens tussen het terrein van 'Het Drentse Landschap' (links) en dat van Staatsbosbeheer (rechts). Het bos rechts is een typisch eikenhakhoutbos. Toen niemand meer hout uit het bos haalde, kregen de bomen de kans om door te groeien. Alleen de mooiste uitloper van de boom bleef staan, de rest van de telgen werd weggehaald. In de bosbouw heet dit 'op enen zetten'. Zo'n voormalig eikenhakhoutbos heet ook wel een spaartelgenbos.

- **Tussen de productievakken 2 en 3 (geschilderd op de zwerfkeien) gaat u rechtsaf. Op de T-splitsing slaat u vervolgens opnieuw rechtsaf.**

Een tijdlang heeft de Amerikaanse eik in hoog aanzien gestaan bij bosbouwers. Deze boom die in de herfst opvalt door zijn prachtige rode blad, groeide snel en had dus een relatief hoge opbrengst.

- **Aan het eind van het pad komt u op een brede zandweg. U slaat hier linksaf en het pad brengt u terug naar het startpunt.**

U bent weer terug in de echte Staatsbossen: Lariks, Amerikaanse eik en rechts van het pad de Douglasspar. Wrijft u eens een paar naalden tussen uw vingers. U zult merken dat ze naar sinaasappel ruiken. Links van het pad ziet u na een paar honderd meter tussen de bomen door de Meeuwenplas. Aan het begin van de wandeling kwamen we er aan de andere kant al langs. De kans dat u in de Meeuwenplas een meeuw zult zien, is overigens een stuk minder geworden sinds Staatsbosbeheer in de jaren zeventig de plas uitbaggerde en de pollen verwijderde waar de meeuwen nestelden. Deze actie was nodig om de plas minder voedselrijk te maken waardoor de oorspronkelijke plantengroei meer kans kon krijgen.

(informatie afkomstig van Stichting 'Het Drents Landschap')